

Turbine vervangt hooizolder

Voor veel potstalbezitters zijn instrooimachines niet meer te missen. De stroblazers nemen veel werk uit handen en met sommige machines kun je ook voeren. Een Belgische proef toont aan dat er nogal wat verschil zit tussen de machines.

Tekst: Frits Huiden – Foto's: Frits Huiden, leveranciers

Het naar beneden kieperen van stro vanaf de hooizolder en dan verdelen in de pot wordt langzaam verleden tijd. Steeds meer bezitters van een pot- of helingstal willen het instrooien mechaniseren. Niet alleen omdat het werk met de vork zwaar is. Het handmatig verdelen heeft zelfs voordelen. Het kan bij lage arbeidskosten goedkoop zijn en er is tijdens het werk gelijk een goede controle op de dieren mogelijk. Er wordt immers meer tijd in de stal tussen het vee doorgebracht. Maar nadelen zijn er ook, toont onderzoek naar het strogebruik in potstallen van bijvoorbeeld het Belgische Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aan. Het blijkt dat er in een stal met een gemiddelde veebezetting 2 tot 10 kg stro per dag per dier nodig is. Als je handmatig instrooit zou dit 30 tot 45 seconden per dier per dag te kosten. Daarbij zou er volgens de Belgen zelfs tot 25 procent op stro bespaard kunnen worden wanneer dit gemechaniseerd gebeurt. Handmatig verdeelde stro ligt minder mooi verspreid is de ervaring. Daarbij vormen hooizolders of afdaken een belemmering voor de ventilatie in de stal.

Op toeren houden

Genoeg argumenten voor veehouders om een stroblazer aan te schaffen dus. Merken als Kuhn, Trioliet, VDW, VDMJ en GyraX bouwen

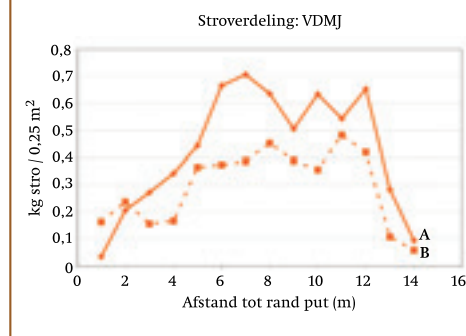
turbinstrooiers. De turbine met schoepen kan het stro tot maximaal 20 meter ver in de pot werpen. Bij enkele uitvoeringen is ook mogelijk het stro gelijktijdig te snijden. Met een vanuit de trekker hydraulisch verstelbare blaaspijp, wordt richting gegeven aan het stro. De turbine kan gemonteerd zijn aan een doseerwagen of bak maar ook aan een voermengwagen. Bij de verticale voermengwagen van BvL Van Lengerich is de turbine er zelfs later op te bouwen. De stroblazers hebben net als doseerwagens een opvoerketting met twee of drie freeswalsen die het stro van het pak vreten. In plaats van het dwarsafvoerbandje is de turbine geplaatst. Bij voermengwagens kan zowel een turbine voor het stroverdelen als een bandje voor het voeren gekozen worden. Wanneer er geen opvoerketting is, dient de opschepklep als geleideplaat om het stro richting de freeswals te duwen. De turbines kunnen mechanisch of hydraulisch worden aangedreven. Een hydraulisch aangedreven versie is dan ook aan een shovel of verreicher te bouwen. Mechanische overbrenging is echter gunstiger blijkt uit gebruikerservaring. De turbine moet namelijk flink op toeren worden gehouden om ook langer materiaal te kunnen verwerken. Een mechanische overbrenging werkt dan efficiënter.

Voeren met turbine

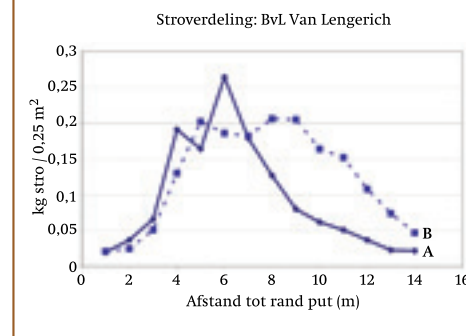
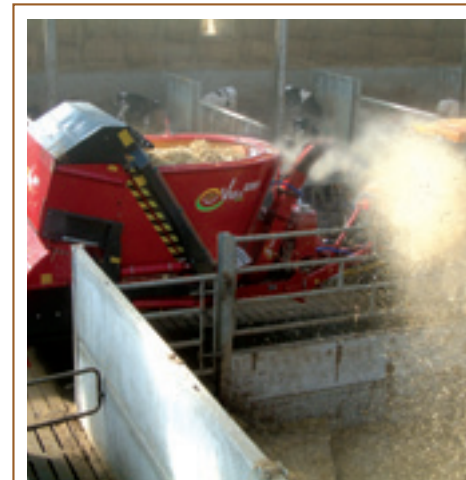
Het is ook mogelijk om met een turbinstroblazer kuilgras te voeren door de blaaspijp simpelweg in de voergoot te richten. Wanneer het product echter te nat of te lang wordt, of de turbine niet genoeg op toeren wordt gehouden kan hij vollopen. Het natte produkt plakt of wikkelt zich dan om het turbinewiel. Uiteindelijk zal hij vastlopen en door de slipkoppeling gaan. Een turbine leeg steken is een flink karwei mede omdat er vaak veel gesleuteld moet worden om bij het schoepenrad te komen. Gras vanaf 40 procent drogestof is meestal goed te verwerken met de turbinestrooiers. Nadeel van een getrokken turbinestrooier is dat er weinig zicht is in de bak en je dus niet kan zien of er veel of weinig stro voor de freeswalsen ligt. De turbine zit namelijk in het zicht. Hierdoor is er ook weinig zicht op de opschepklep tijdens het opscheppen van een pak stro.

Stof happen

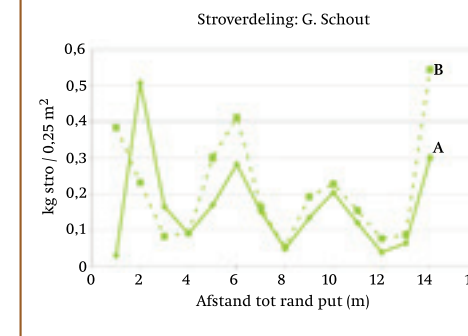
Een probleem van turbinstroblazers is de stofontwikkeling tijdens het instrooien. Het is slecht voor de gezondheid van mens en dier en bijvoorbeeld windbreekgas loopt sneller vol. Bovendien kan een verdwaalde kluit die op de koeien af wordt gevuurd, hen laten schrikken. De oorzaak van stofontwikkeling

De VDMJ verdeelt het meest gelijkmatig in de breedte tussen 4 en 12 meter.

De BvL Van Lengerich voermengwagen verdeelt het meest gelijkmatig tussen 4 en 8 meter.

De autonome strooier van Schout heeft een zeer gelijkmatige verdeling over de lengte van de put, in de breedte was dat minder. De stroobreedte is overigens instelbaar.

ligt vooral in de gebruikte strokwaliteit. Slecht en beschimmeld stro zal meer stof veroorzaken. Gebruikers ervaren ook dat stro van kleigrond doorgaans minder stof bevat dan stro van zandgrond. Belgisch Blauwe dieren zouden overigens gevoeliger voor stof zijn dan andere runderrassen. Een goede stalventilatie is dus belangrijk.

Autonoom instrooien

Met de turbinstrooiers wordt vaak over de voergang of over de roosters gereden. Bij de bouw van de stal kan er vast rekening worden gehouden door roosters te nemen met een hoge maximale aslast. Verder is het natuurlijk belangrijk dat er niet te veel obstakels tussen het gangpad en de in te strooien pot zijn. Naast de door de trekker aangedreven turbinstrooiers zijn er meer alternatieven om gemechaniseerd in te strooien. G. Schout uit Heikant (België) bouwt bijvoorbeeld een autonome stroverdeler die hangend aan een rail door de stal gaat. De machine kan automatisch worden geladen en verdeelt het stro met schijven. Dit veroorzaakt minder stof. ■

Proefje

Het Belgische CLO-DVL-AgroMECH testte een drietal stroverdelers op de verdeelkwaliteit. Er werd gekozen voor de turbinstrooier van VDMJ. Daarnaast een verticale voermengwagen van BvL Van Lengerich met een turbine om te verdelen en de autonome Schout stroverdeler. Net als bij een kunstmeststrooiertest werd er elke meter over de breedte van de pot een bakje van een 0,5 bij 0,5 meter grootte neergelegd. De Belgen concludeerden logischerwijs dat de verdeling van de turbinstrooiers veel afhangt van de chauffeur. Het is maar net hoeveel toeren de chauffeur geeft en waar hij of zij de blaaspijp op richt. Bovendien verspreiden de dieren nog een deel van het stro. Beide turbinstrooiers hadden moeite om net over de rand te strooien omdat de pijp niet over het hek kon kantelen. Het autonome apparaat van G. Schout raakte wel netjes alle kanten van de pot. Met de lijn A (zie grafieken boven) is de eerste proef en B de herhalingsproef zichtbaar.

Merk	VDMJ - VB 2013	BvL Van Lengerich	Schout stroverdeler
		S_Turbo	
Soort	gedragen	getrokken	zelfrijder
Stropakken	vierkant en rond	vierkant en rond	vierkant en rond
Leeggewicht	1265 kg	5500 kg	1250 kg
Maximale strooiafstand	18 m	10 m	11 m
Voeding machine	regelbare bodemketting	vijzel	regelbare bodemketting
Strooi principe	turbine	turbine	strooischijven
Catalogusprijs (excl. BTW)	9.100 euro	28.000 euro	18.000 euro (excl. kabel en kabelrollen)